

“MƏN VƏ MƏNİM DÜNYAM”

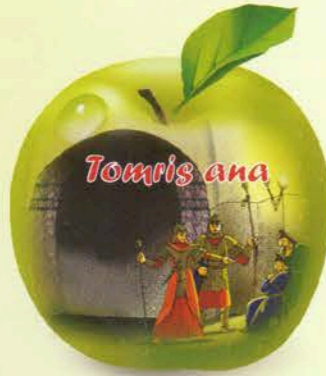
GÜVƏNCİN
NƏĞİLLƏRİ

AZIX MAĞARASI

Göyden yüz alma düşdü,
Uşaqlar tez bölüşdü.
Hər almanın öz dadı,
Hər nağilin öz adı

59684

Bu əhvalat çoxdan, lap çoxdan olub. Milyon, bəlkə də milyard il bundan qabaq. Allah-təalanın otları, ağacları, baliqları, quşları, heyvanları, insanları, təzə-təzə xəlq elədiyi bir vaxtda. Onda necə idisə, taylı tayından - göyərçin göyərçindən, maral maraldan, timsah timsahdan, insan insandan ayrılmırdı – hara getsələr, bir yerdə gedirdilər, topa-topa, dəstə-dəstə.

O zaman Yer üzünü bürümüş buzlaq hələ tam əriməmişdi. Göy üzündə, sıx-sıx buludların arasında ara-sıra görsənən Günəş dağı-daşı az, lap az qızdırırdı.

Bərk şaxta idi. Canlılar soyuqdan qorunmaq üçün daldalana-nacaq axtarırdılar.

Kitabxana
KİTABXANA
№ 59684

2015. fəvral

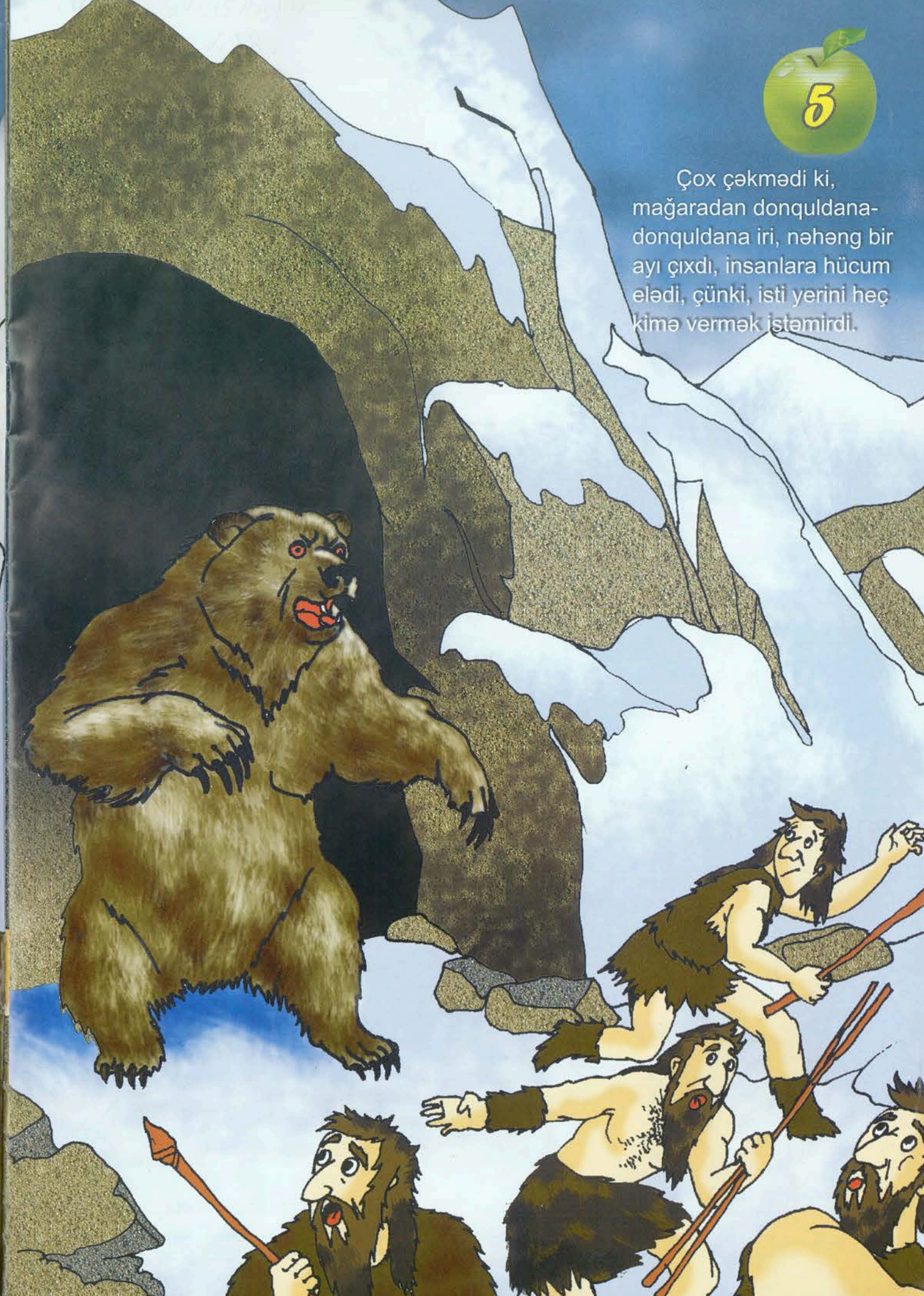
Günlərin bir günü bir dəstə insan üzü buz bağlamış əyri-üyrü, köndələn çayın (maraqlıdır ki, insanlar aradan milyon, bəlkə də milyard il keçməsinə baxmayaraq, bu gün də o çaya Köndələnçay deyirlər) üstündən keçib bir mağaranın önündə dayandı. Başçıların içəri girməsi ilə qışqıra-qışqıra geri qayıtması bir oldu:

– Azıx! Azıx! Azıx!

«Azıx» o vaxtkı insanların dilində həm «iri», «nəhəng», həm də «ayı» demək idi.

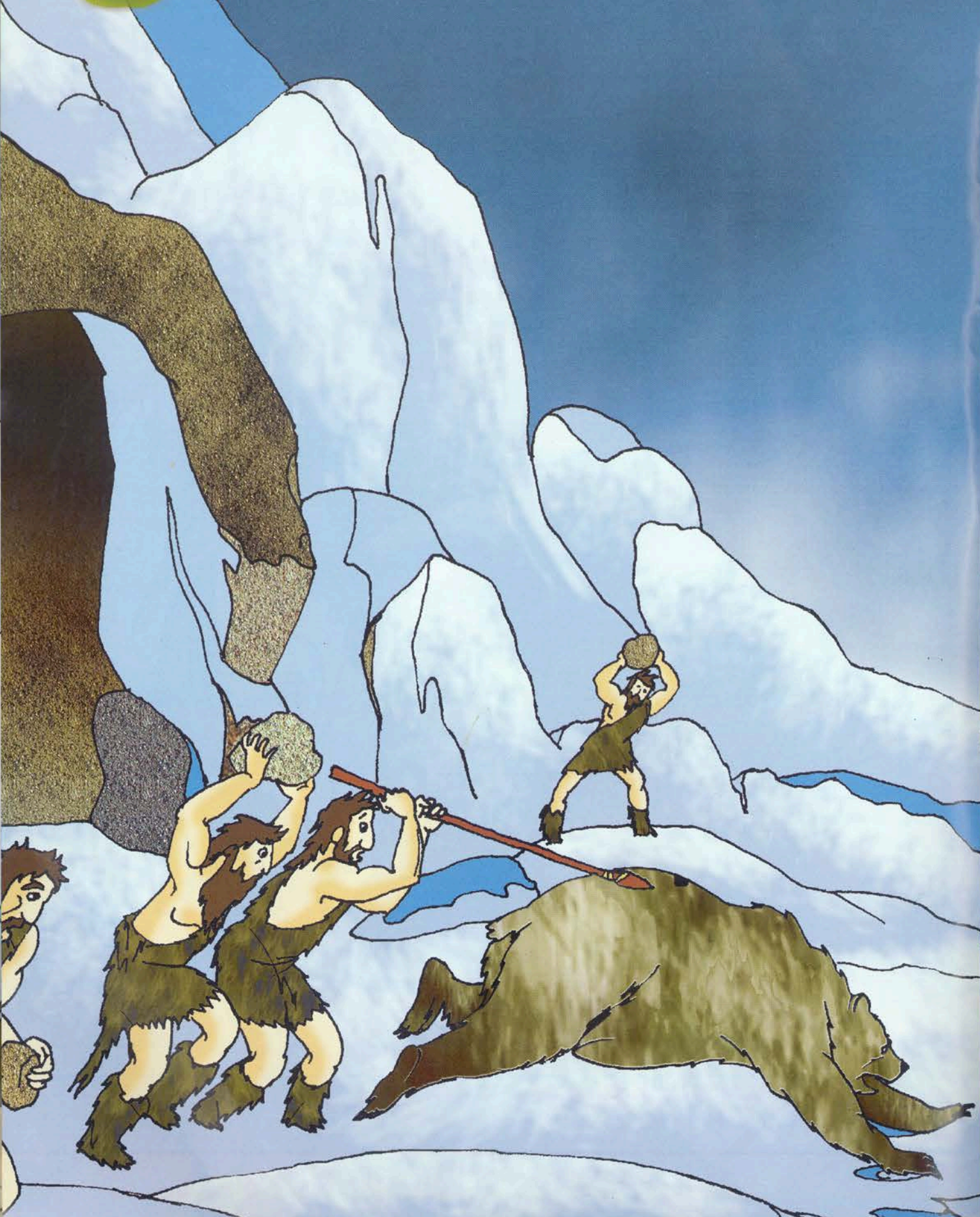

Çox çəkmədi ki, mağaradan donquldana-donquldana iri, nəhəng bir ayı çıxdı, insanlara hücum elədi, çünki, isti yerini heç kimə vermək istəmirdi.

İnsanların da geri çəkilmək niyyətləri yox idi. Əllərindəki daşla, dəyənəklə ayının axırına çıxdılar və mağaraya doluşdular.

İçəri o qədər geniş, rahat və isti idi ki, sevindiklərindən atılıb düşdülər, şənləndilər və belə qərara gəldilər ki, burada məskən salsınlar.

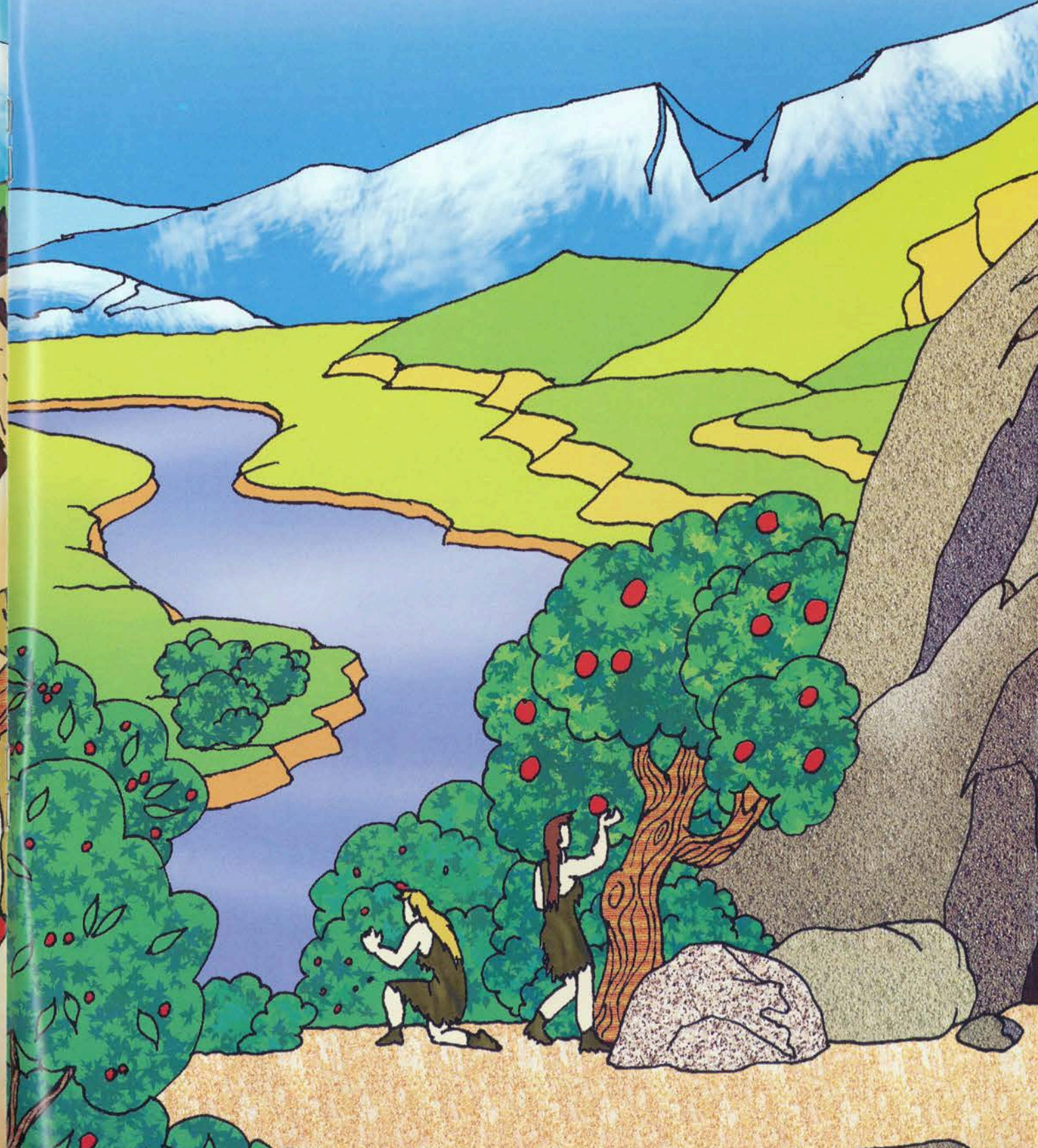

Həmin vaxtdan etibarən insanlar hər gün səhər tezdən yemlik, quşəppəyi, keçisaqqalı, cincilim, yarpız, qırxbuğum, qulançar, baldırğan, cürbəcür giləmeyvə - moruq, qarağat, çiyələk yığmağa, ov ovlamağa gedir, axşam hava qaralanda isə gecələmək üçün Azıx mağarasına qayıdırdılar. Amma bu elə də asan olmurdu. Çünki insanlar ruzi tapmaq üçün bəzən günlərlə yol getməli olurdular. Belə olan halda qayıtmağa vaxt qalmırdı.

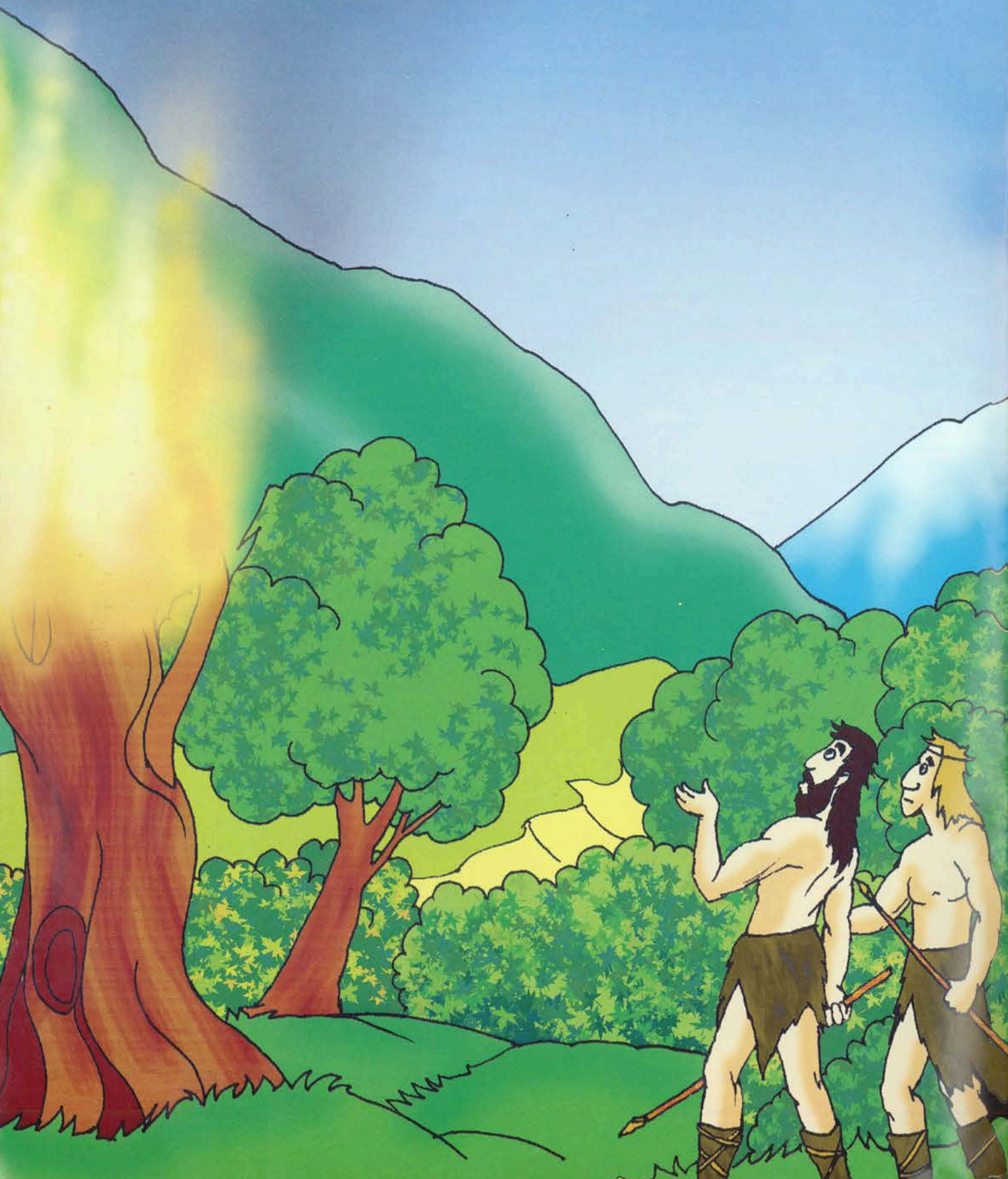

Axırda insanlar fikirləşdilər ki, üstündə giləmeyvə olan kolları, ağacları çıxarıb məskən saldıkları yerin ətrafında əksinlər. Elə belə də etdilər. Çox keçmədi ki, Azıx mağarasının yan-yörəsini cürbəcür meyvə bağları bürüdü.

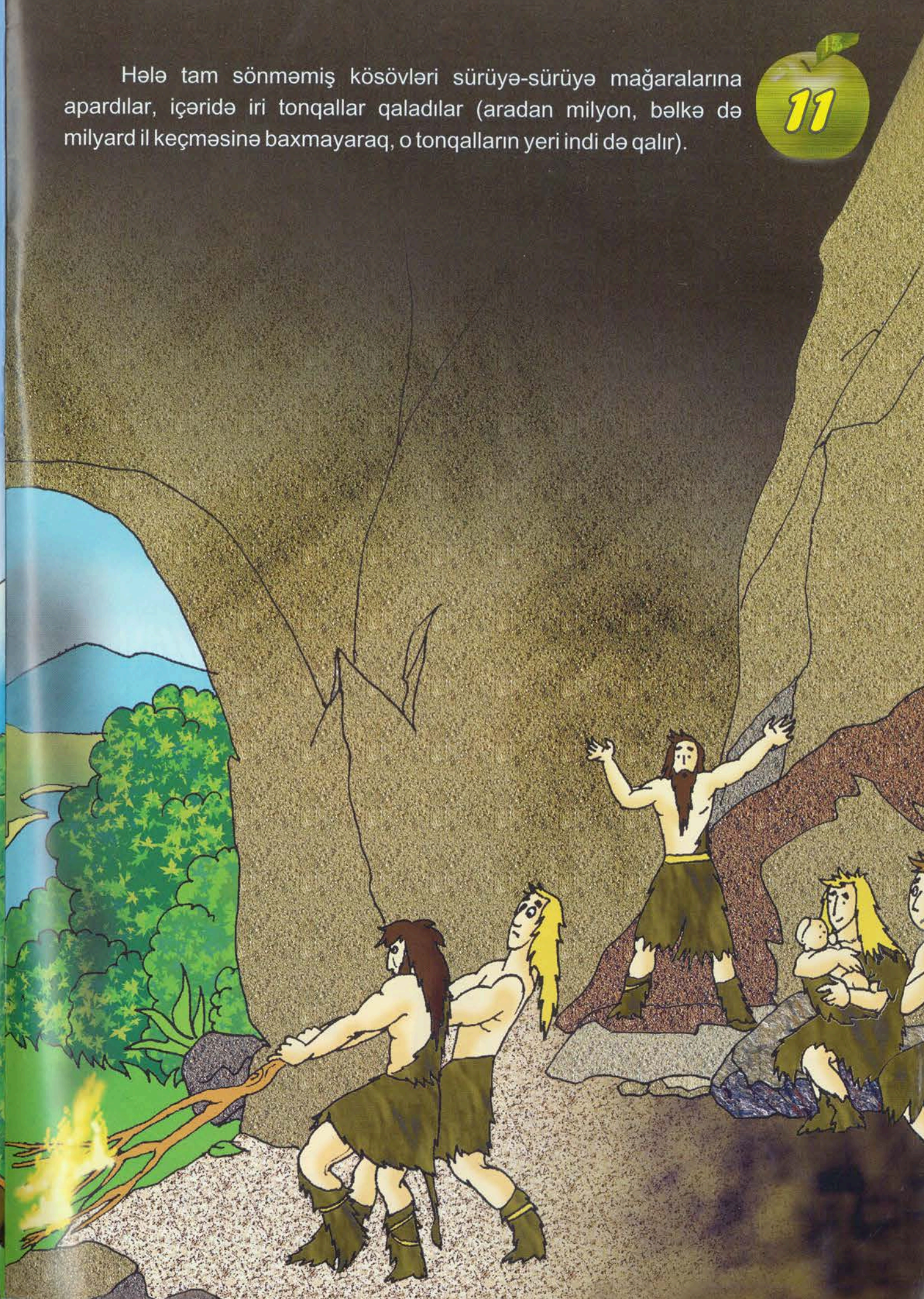

Bir dəfə isə lap möcüzə baş verdi – insanlar meşədən keçəndə ildırım vurmuş nəhəng palıd ağacının yandığını gördülər.

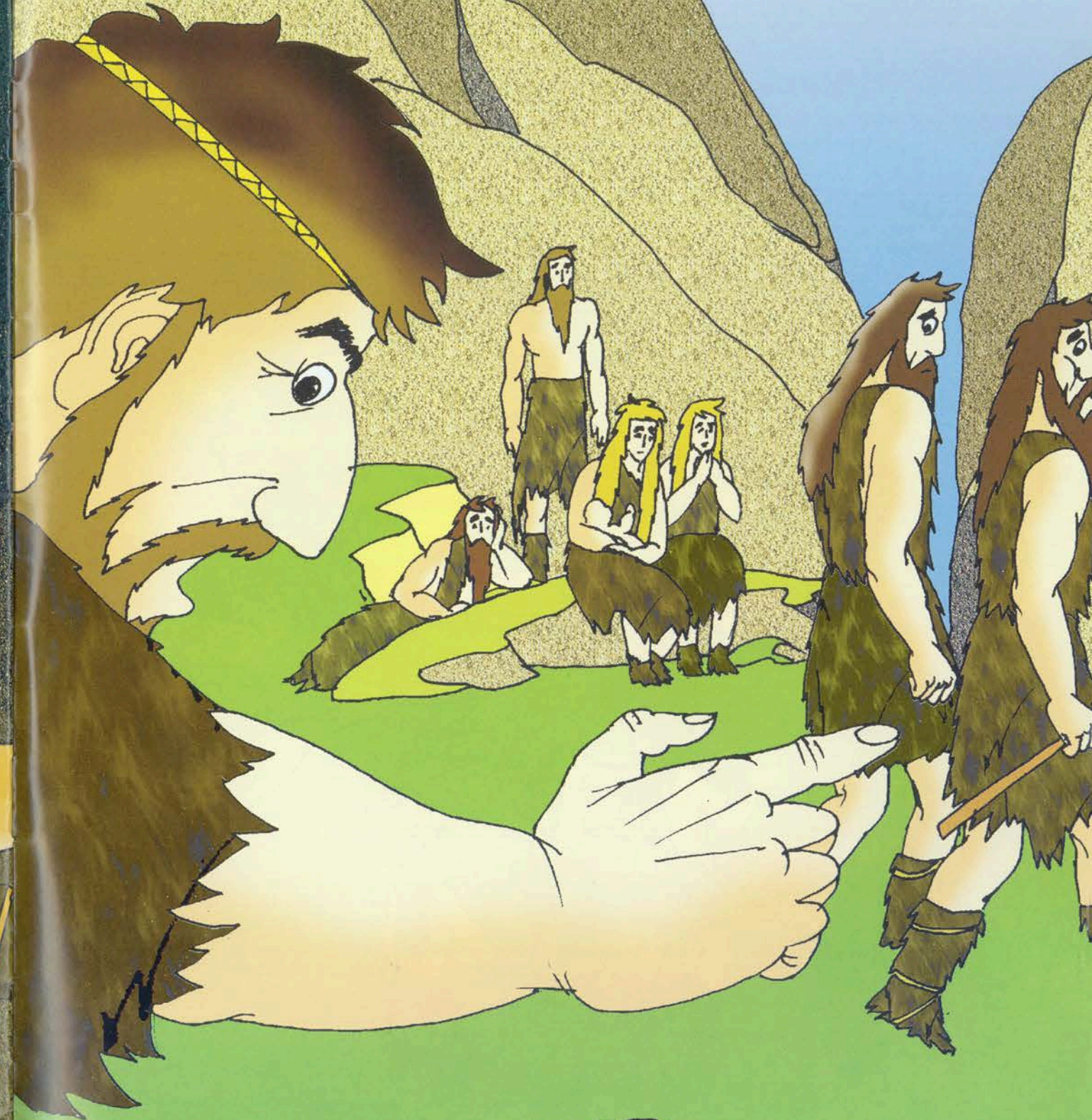
Hələ tam sönməmiş kösövləri sürüyə-sürüyə mağaralarına apardılar, içəridə iri tonqallar qaladılar (aradan milyon, bəlkə də milyard il keçməsinə baxmayaraq, o tonqalların yeri indi də qalır).

Və o gündən odu qoruyub saxladılar.

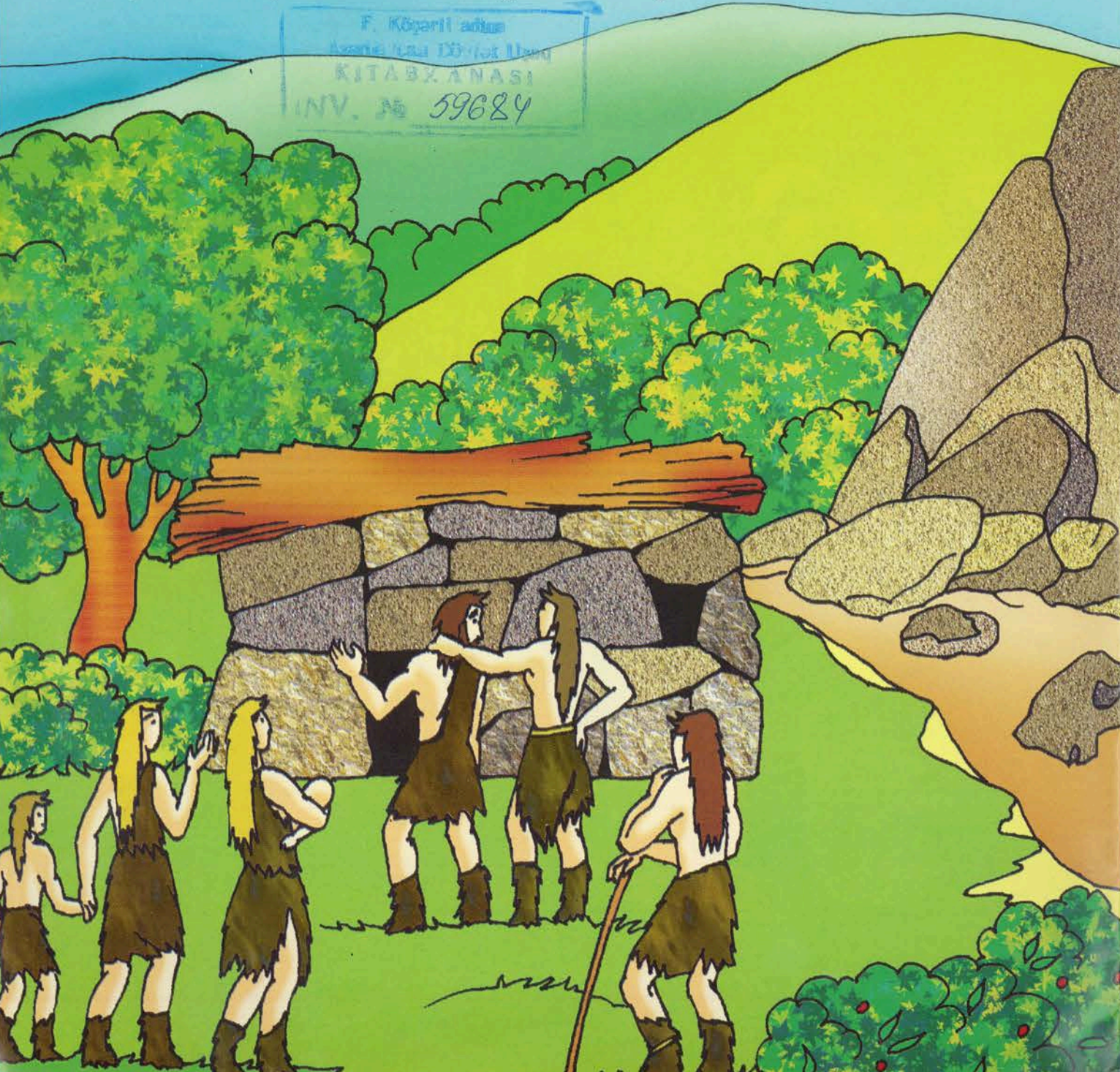
Amma insanlar get-gede çoxalırdılar. Artıq Azıx mağarası onları tutmurdu. Odur ki, güclülər gücsüzləri sıxışdırı-sıxışdırı çölə çıxarırdılar. Soyuqda çöldə yaşamaq isə olduqca çətin idi.

Bir dəfə lap güclü tufan oldu.

Azix mağarasından qovulmuş insanlar daldalanmaq üçün iri-iri daşları bir yerə yığdılar, barı düzəltdilər, elə bu vaxt tufan səmtini dəyişdi – üzbəüzdən əsdi, insanlar ikinci barını düzəltdilər, sonra tufan yenə səmtini dəyişdi – böyürlərdən əsdi, insanlar soyuqdan qorunmaq üçün üçüncü, dördüncü barını da düzəltdilər, bir də baxdılar ki, dörd divarın arasında qalıblar, çıxmağa yerləri yoxdu, odur ki, qapı açdılar, bir az keçmişdi ki, güclü yağış başladı, insanlar ağacların budaqları, şax-şəvəlləri ilə dörd divarın üstünü örtüdürlər – yağışdan qorundular, amma gördülər içəri çox qaranlıqdı, pəncərə açdılar. Dünyada ilk ev beləcə yarandı. O vaxtdan milyon, bəlkə də milyard il ötüb, amma liftin düyməsini basıb, bir göz qırpımında göydələnlərin sonuncu mərtəbəsinə qalxan insanlar, nə Azix mağarasını, nə də Azix mağarasından çıxıb ilk evi tikdikləri günü unutmayıblar...

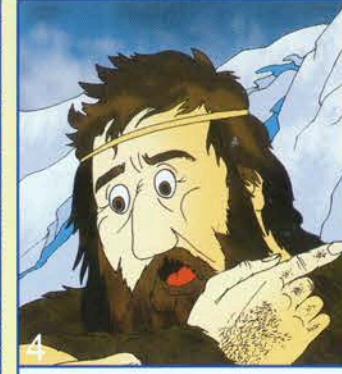
F. Köpəril adın
Azərbaycan Dövlət Uşaq
KİTABXANASI
INV. № 59624

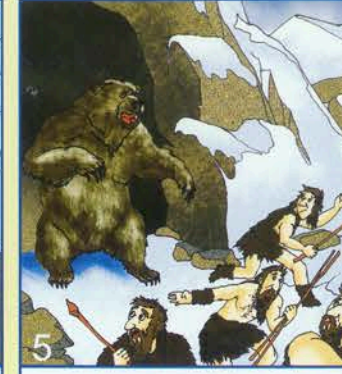
«Azix mağarası» nağılına aid suallar

Milyon illər bundan
evvel nələr baş verdi?

Bir dəstə insan
Köndələn çayı keçib
nəyə rast gəldi?
«Azix» sözünün
mənası nədir?

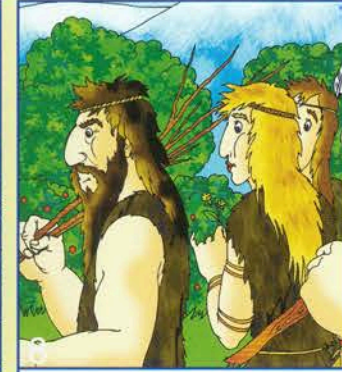
Mağaradan nə çıxdı?

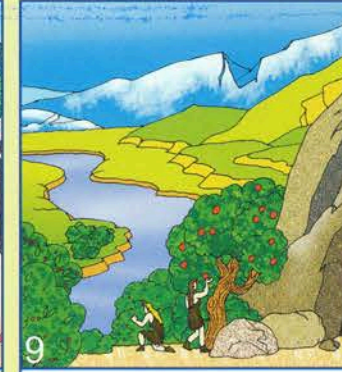
Aynı görən insanlar nə
etdilər?

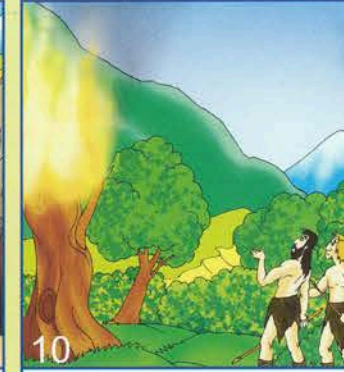
İnsanlar nə üçün
həmin mağarada
məskən saldılar?

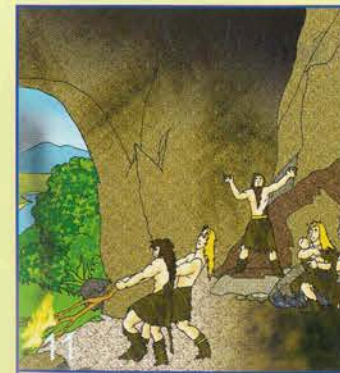
İnsanlar gündüzlər nə
ilə məşğul olurdular?

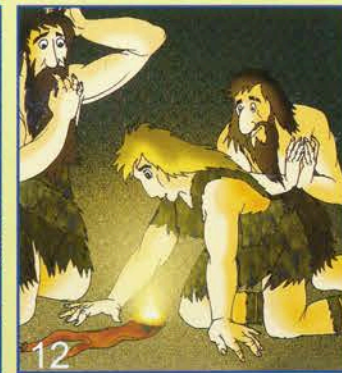
İnsanlar nə üçün
mağaranın ətrafında
ağaclar, kollar əkməyi
qərara aldılar?

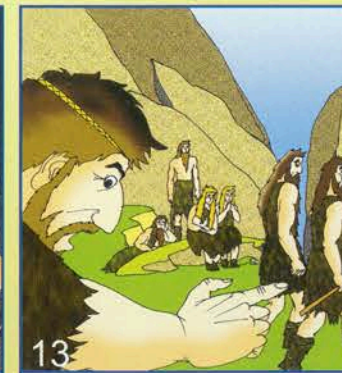
Bir gün nə baş verdi?

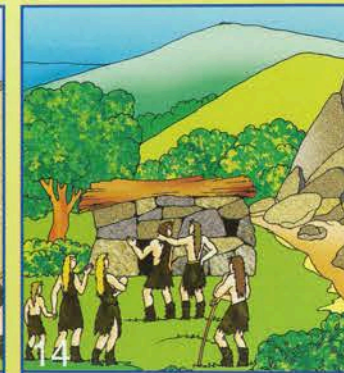
İnsanlar nə etdilər?

İnsanlar nəyi qoruyub
saxladılar?

Azix mağarası nə üçün
insanlara darlıq edirdi?

İlk ev necə yarandı?

İdeya müəllifi: Qoşqar Qarayev
Layihənin rəhbəri: Qaraqoyunlu
Yazar: Dilsuz

Məsləhətçi: Tarix e.d. Vəli Əliyev
Nəşriyyat direktoru: Nərgiz Cabbarlı
Məsul redaktor: Akif Dənizadə
Nəşriyyat redaktoru: İlyas Tapdıq

Texniki qrupun rəhbəri: Denis İzuf
Rəssamlar: İlqar Mehdiyev, Yusif Kətanov

Dizayn: Adıgözəl Abdullayev
Operator: Nərinç Quliyeva

Korrektorlar: Fəridə Ələsgərli, Xəyalə Azadəliyeva

Mətbəə direktoru: Yasəf Həşimov

Çapa məsul: Azad Babayev, Ramiz İmanov

Çapa imzalanmış 15.06.2008,
formatı 60x84 1/8, fiziki ç.v. 2, təbaşirli kağız №1,
arial qarnituru, sifariş GN №17, Sayı 500.
Kitab «Bəşik nəşriyyatı»nda nəşrə hazırlanmış
və «İDEAL-PRINT» mətbəəsində ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tel.: (+99412)4183872, 4183873, (+99040)2181787, (+99050)4989555

E-mail: beshik@beshik.az;
www.beshik.az

STANDARTLAŞDIRMA, METROLOGIYA
VƏ PATENT ÜZRƏ DÖVLƏT AGENTLIYI

səhədətname № 2005 0563

iddia sənədi № 2005 0841,

ilkinlik tarixi: 15.07.2005.

Nağilin istifadəsi ilə bağlı bütün müstəsna hüquqlar

«Bəşik nəşriyyatı»na
məxsusdur.

© «Bəşik nəşriyyatı»

Əmtəə nişanı: "MƏN VƏ MƏNİM DÜNYAM"

ISBN 978-9952-446-18-0

ISBN 978-9952-446-18-0

9 789952 446180

